

MEMORIJALNI CENTAR
SREBRENICA
MEMORIAL CENTER

IZVJEŠTAJ

NEGIRANJE GENOCIDA U SREBRENICI
U RUSKOM MEDIJSKOM PROSTORU

Srebrenica, 2023

Izvještaj
Negiranje genocida u Srebrenici
u ruskom medijskom prostoru

Srebrenica, 2023

IMPRESSUM

Urednik:

Edin Ikanović

Lektor i urednik (verzije na engleskom jeziku):

Monica Hanson-Green

Autor:

Marina Maier

Ovaj dokument je zvanični izvještaj sastavljan za potrebe i u ime Memorijalnog centra Srebrenica – Potočari, Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine (u daljem tekstu: Memorijalni centar Srebrenica). Ovaj izvještaj je rezultat zajedničkog rada Memorijalnog centra Srebrenica i Austrijske službe u inostranstvu. (www.auslandsdienst.at).

© 2023 – Memorijalni centar Srebrenica. Sva prava zadržana.

Memorijalni centar Srebrenica – Potočari,
Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine

Potočari bb

75430 Srebrenica, Bosna i Hercegovina

+387 56 991 940

www.srebrenicamemorial.org

SADRŽAJ:

- I. Uvod
- II. Empirijska i statistička osnova izvještaja
- III. Negiranje od 2000. do 2021. godine
- IV. Negiranje tokom 2022. godine
- V. Zaključak
- VI. Autori i saradnici
- VII. Lista analiziranih izvora

I. Uvod

Ove godine, Memorijalni centar Srebrenica je odlučio proširiti istraživanje o negiranju genocida u Srebrenici u masovnim medijima izvan granica bivše Jugoslavije. Po prvi put, ispitali smo negiranje ruskom medijskom prostoru. Ovaj izvještaj čitaocima daje uvid u razvoj zvaničnog stava ruske vlade kao i stavove nezavisnih istražilaca i političara u pogledu genocida u Srebrenici. Pored toga, izvještaj prati višegodišnji razvoj medijske pokrivenosti genocida. Izvještaj ima za cilj da koncizno predoči prisustvo i korištenje negiranja genocida u Srebrenici u ruskim medijima u posljednje 23 godine. U tu svrhu, autori su hronološki pratili razvoj kako bi se jasno identifikovali periodi intenziviranog negiranja u masovnim medijima, za koje je ustanovljeno da su u uskoj vezi sa značajnim događajima kao što su: veto Rusije na rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2015. godine, objavljivanje izvještaja Nezavisne međunarodne komisije za istraživanja stradanja svih naroda u srebreničkoj regiji u periodu od 1992. do 1995. godine (u daljem tekstu: Izvještaj Nezavisne međunarodne komisije), i tragični događaji u gradu Buča, u Ukrajini, u martu 2022. godine.

II. Empirijska i statistička osnova ovog izvještaja

Ovaj izvještaj se zasniva na kvalitativnom i kvantitativnom istraživanju koje ispituje 78 različitih izvora koji se tiču negiranja genocida koje je zabilježeno u okviru ruskog medijskog prostora. S obzirom da se radi o prvoj analizi ruskih masovnih medija po pitanju Srebrenice, izvještaj pokriva period od 1. januara 2000. do 30. aprila 2023. godine. Sadržaj koji je analiziran u ovom izvještaju uključuje različite izvore kao što su: novinski i članci iz časopisa, akademske publikacije, materijali sa konferencija, intervjui, blogovi i druge objave na internetu, knjige i isječci TV vijesti.

Izvori su poredani hronološki i podijeljeni u četiri veće grupe identifikovane tokom istraživanja: i) 2000-2014.; ii) 2015.; iii) 2016-2021.; iv) 2022-2023. U nastavku je pregled identifikovanih slučajeva negiranja u okviru svakog od navedenih vremenskih perioda:

- Od 2000. do 2014. godine, analizirano je 13 izvora i zabilježeno je 13 slučajeva negiranja.
- Tokom 2015. godine, identifikovano je pet izvora i zabilježeno je: pet slučajeva negiranja, dva slučaja relativizacije, i jedan slučaj priznavanja zločina, ali ne i

genocida. Svi ovi slučajevi su povezani sa vetom Rusije na rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a.

- Od 2016. do 2021. godine, ispitana su 24 izvora i zabilježeno je: 18 slučajeva negiranja, deset slučajeva priznavanja zločina, ali ne i genocida, i jedan slučaj relativizacije. Slučajevi uključuju sedam reakcija na izvještaj Nezavisne međunarodne komisije i pet odgovora na zabranu negiranja genocida koju je nametnuo tadašnji Visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu, Valentin Inzko.
- U periodu od 2022. do 2023. godine, pregledano je 36 izvora i zabilježena su 33 slučaja negiranja genocida i tri slučaja priznavanja zločina ali ne i genocida. Svi ovi slučajevi su bili vezani za događaje u Buči u Ukraini, u martu te godine.

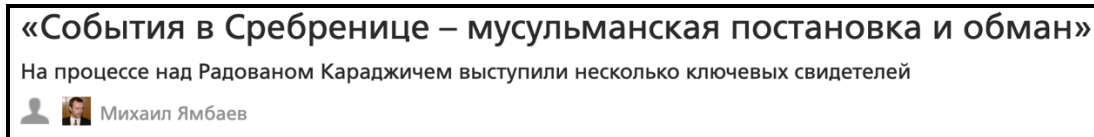
Velika većina ispitanih izvora je iz ruskog medijskog prostora, uz samo dva pronađena slučaja u medijima Bjelorusije. Autor je koristio standardnu metodologiju koju je koristio Memorijalni centar Srebrenica u ranije objavljivanim izvještajima o negiranju genocida.

Uočeni su određeni obrasci u većini zabilježenih slučajeva negiranja genocida uključujući korištenje znakova navoda za termine kao što su *genocid* i *žrtve genocida* (tj. “genocid,” “žrtve genocida”), kao i korištenje fraza kao što su “takozvani genocid,” ili “navodni genocid,” koji imaju za cilj da podrivaju prirodu strahota počinjenih u Srebrenici. Također, negatori često označavaju genocid terminima “mit,” “mistifikacija,” “provokacija,” “laž,” “izmišljotina,” i “lažni”. Ostale najčešće korištene taktike uključuju osporavanje sudski utvrđenog historijskog narativa, uključujući dokumentovani broj žrtava, i osporavanje sudskih postupaka i presuda Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Ono što je značajno, u ispitanim slučajevima nisu zabilježeni slučajevi direktnog veličanja ratnih zločinaca ili poziva na novi genocid.

III. Negiranje od 2000. do 2021. godine

U periodu od 2000. do 2015. godine, zvanični stav Rusije po pitanju Srebrenice je, uopšteno govoreći, bio adekvatan i odmjeran. Tragedija koja se desila u Srebrenici je bila definirana kao genocid, a negiranje je većinom bilo ograničeno na članke koje su objavljivali opskurni internet portali. Međutim, 2009. godine, međunarodna konferencija održana u Ruskoj akademiji nauka u Moskvi obezbijedila je platformu

određenim ruskim i srbijanskim academicima negatorima da otvoreno poriču genocid, time se razilazeći od prevladavajućeg umjerenog stava.¹

(‘Događaji u Srebrenici su muslimanska izmišljotina i obmana’)²

Nakon veta Rusije na rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a o Srebrenici 2015. godine, ponovo su isplivale reakcije negatora, doduše samo u okviru marginalnih medija. Važniji ruski masovni mediji su nastavili činjenično pokrivati temu, suzdržavajući se od sadržajnijeg komentarisanja.

(‘Srebrenica: 20. godišnjica mita informacija’)³

U decembru 2019. godine, tema genocida u Srebrenici dospjela je u prvi plan kada je, pozivajući se na situaciju u regiji Donbas, ruski predsjednik Vladimir Putin upozorio na preuzimanje kontrole nad granicom sa Ukrajinom, navodeći mogućnost ponavljanja događaja sličnih tragediji u Srebrenici.⁴ Ova indikativna izjava je važna za razumijevanju negiranja genocida koji će se odigrati tri godine kasnije, čiju analizu ćemo predstaviti u nastavku.

Iako je od 2016. do 2022. Negiranje prvenstveno zabilježeno u manje poznatim medijskim kućama, međunarodna konferencija posvećena objavljivanju izvještaja

¹ Zbornik radova predstavljenih na konferenciji se može pronaći ovdje: https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2012_mezhdunarodnyj_tribunal.pdf (na ruskom jeziku). Radovi su analizirani odvojeno, a slučajevi poricanja su uvršteni u bazu podataka za ovaj izvještaj.

² Mikhail Yambaev, “События в Сребренице – мусульманская постановка и обман [Događaji u Srebrenici su Muslimanska izmišljotina i obmana],” *Russkaya Narodnaya Liniya*, 14. juni 2013. https://ruskline.ru/news_rl/2013/06/14/sobytiya_v_srebrenice_musulmanskaya_postanovka_i_obman.

³ Aleksandr Mezyaev, “Сребреница – к 20летию информационного мифа [Srebrenica – 20. godišnjica mita informacija],” *Mezhdunarodnaya Zhisn*, 15. juli 2015., <https://interaffairs.ru/news/show/13480>.

⁴Vidi, npr., “Putin upozorava na drugu Srebrenicu ako nema amnestije za istočnu Ukrajinu“, *Reuters*, 10. decembar 2019., <https://www.reuters.com/article/us-ukraine-crisis-putin-idUSKBN1YE240>.

Nezavisne međunarodne komisije predstavlja značajnu razliku u tom pogledu. Ova konferencija, koju je organizovao Međunarodni institut za naučni razvoj u partnerstvu sa Gorchakov Fondacijom, obezbijedila je platformu nekim akademikima da izraze svoje negatorske stavove, kao i članovima Nezavisne međunarodne komisije da prokomentarišu izvještaj. Gideon Greif je eksplicitno izjavio: „Komisija ne smatra ubijanja koja su počinjena oko Srebrenice genocidom. Ona uvažava činjenicu da su hiljade ljudi, većinom ratnih logoraša, ubijeni, i oni odgovorni za ove zločine bi trebali biti strogo kažnjeni.“⁵ Slično tome, Markus Goldbach je naglasio: „Jasno je da definicija značajne grupe koju je dalo Žalbeno vijeće u slučaju Krstić i kasnijim presudama ne ukazuje na to da se desio stvarni genocid u Srebrenici.“⁶ Ove izjave oslikavaju nijansiran pristup negiranju događaja u Srebrenici, priznaju ozbiljnost stradanja, ali ih ne nazivaju genocidom. Ovaj oblik negiranja, priznavanja zločina u Srebrenici ali ne i genocida, se često susreće u ruskim medijima.

Запад не сломит боснийских сербов, и «геноцид в Сребренице» ему не поможет

ТАТЬЯНА СТОЯНОВИЧ

2 августа 2021 / Время чтения 12 мин

*(‘Zapad neće slomiti bosanske Srbe, ni „genocid u Srebrenici“ neće pomoći tome’)*⁷

Također je važno napomenuti da je, u periodu od 2000. do 2014. godine, na ruskom jeziku u ruskim medijima zabilježeno pet slučajeva negiranja genocida od strane

⁵ Gideon Greif na Međunarodnoj konferenciji “Итоги работы независимых международных комиссий: сербские жертвы в гражданской войне в Сараево 1991–1995 гг. и жертвы всех народов в районе Сребреница 1991–1995 гг [Rezultati rada IIC-a: Srpske žrtve u građanskom ratu u Sarajevu u period od 1991 do 1995 i žrtve svih naroda u regionu Srebrenice],” 14. septembar 2021., <https://www.youtube.com/watch?v=FXZ2nrUGJfw>.

⁶ Markus Goldbach na Međunarodnoj konferenciji “Итоги работы независимых международных комиссий: сербские жертвы в гражданской войне в Сараево 1991–1995 гг. и жертвы всех народов в районе Сребреница 1991–1995 гг [Rezultati rada nezavisne međunarodne komisije: Srpske žrtve u građanskom ratu u Sarajevu u period od 1991. do 1995. i žrtve svih naroda u regionu Srebrenice],” 14. septembar 2021., <https://www.youtube.com/watch?v=FXZ2nrUGJfw>.

⁷ Tatjana Stojanović, “Запад не сломит боснийских сербов, и “геноцид в Сребренице” ему не поможет [Zapad neće slomiti bosanske Srbe, ni „genocid u Srebrenici“ neće pomoći tome],” *Regnum*, 2. avgust 2021., <https://regnum.ru/news/3335140.html>.

osoba iz bivše Jugoslavije, a u periodu od 2016. do 2022 su zabilježena četiri takva slučaja.

IV. Negiranje tokom 2022. godine

Do početka 2022. godine, došlo je do primjetnog oživljavanja negiranja u ruskim masovnim medijima. Genocid u Srebrenici je nazivan “lažnim genocidom” i povučene su paralele sa obaranjem leta 17 Malaysian Airlinesa 2014. godine, pri čemu su oba događaja prikazana kao elementi rata informacijama koji vodi cjelokupni Zapad.⁸ Vidi u nastavku:

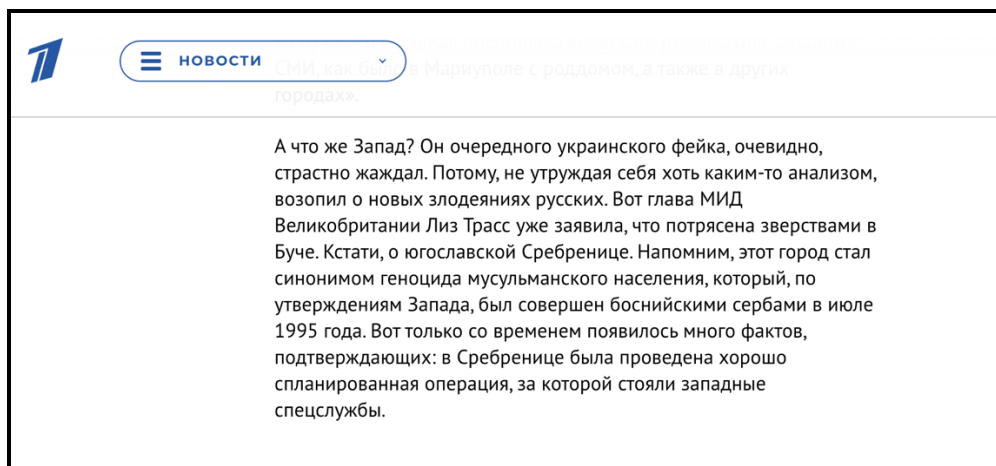
(„Shurygin: “Genocid u Srebrenici” i malezijski “Boeing” je psihološki i informativni rat Zapada”)⁹

Ipak, najnoviji i najznačajni preokret se desio u aprilu 2022. godine, kada su istaknute ruskemedijske kuće, kao i blogeri, komentatori, i političke ličnosti, povukli paralelu između situacije u ukrajinskoj Buči i Srebrenici. Većina zabilježenih slučajeva negiranja tokom 2022. godine je koncentrisana između 3. i 11. aprila, i postoji praktično objašnjenje za ovaj talas u aktivnosti medija. Prvog aprila 2022. godine, ukrajinske snage su ušle u grad Buča i prijavile masakre nad civilima koje su navodno izvršile ruske snage koje su nedavno napustile to područje. Fotografije i video snimke žrtava na ulicama Buče su podijelile veće globalne medijske kuće, izazivajući kod međunarodne javnosti bijes i osudu akcija koje su pripisivane ruskoj vojsci. Kao odgovor na ove reakcije, ruska strana je počela negirati događaje u Buči, potkrepljujući svoje argumente poređenjem sa onim što su oni nazivali isceniranim provokacijama ili izmišljotinama u Srebrenici.

⁸Aleksey Toporov, “Шурыгин: “Геноцид в Сребренице” и малазийский “Боинг” – это психологическая и информационная война Запада [Shurygin: “Genocid u Srebrenici” i malezijski “Boeing” je psihološki i informativni rat Zapada],” *PolitNavigator*, 18. februar 2022., <https://www.politnavigator.net/shurygin-genocid-v-srebrenice-i-malazijskij-boing-ehto-psikhologicheskaya-i-informacionnaya-vojjna-zapada.html>.

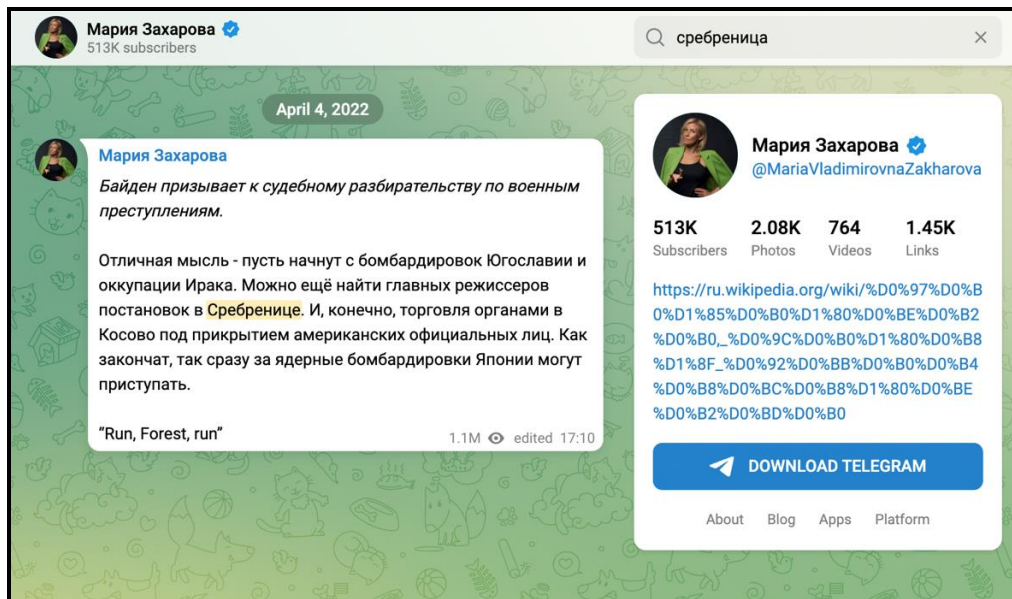
⁹Ibid.

U roku od nekoliko dana tokom aprila 2022., zabilježeno je preko 30 slučajeva negiranja genocida u Srebrenici, uključujući poznate ruske medijske kuće. Na First TV, kanalu državne televizije Rusije, data je sljedeća izjava: „[...] usput, o jugoslovenskoj Srebrenici. Sjetite se da je ovaj grad postao sinonim genocida muslimanskog stanovništva, koji su, prema Zapadu učinili bosanski Srbi u julu 1995. godine. Ali vremenom su se pojavile mnoge činjenice koje potvrđuju da je u Srebrenici odrađena dobro isplanirana operacija iza koje stoje Zapadne obavještajne službe.“¹⁰Vidi u nastavku:

Ono što je značajno, u postu na Telegramu, Maria Zakharova, glasogovornica Ministarstva vanjskih poslova Rusije, pozvala se na Srebrenicu, komentarišući poziv predsjednika Bidena za procesuiranje za ratne zločine u Ukrajini, „Odlična ideja – neka počnu sa bombardovanjem Jugoslavije i okupacijom Iraka. Još uvijek možete naći glavne režisere izmišljotina u Srebrenici. I, naravno, trgovinu organima na Kosovu pod maskom američkih službenika [...] Vidi u nastavku:

¹⁰ “В Минобороны РФ ответили на обвинение фабрики фейков о расправе над мирными жителями на Украине [Ministarstvo odbrane Ruske Federacije odgovorilo je na optužbe lažnog izmišljanja masakra nad civilima u Ukrajini.],” *Prvi TV kanal Rusija*, 3. april 2022., https://www.1tv.ru/news/2022-04-03/425494-v_minoborony_rf_otvetili_na_obvinenie_fabriki_feykov_o_rasprave_nad_mirnymi_zhitelyami_na_ukraine.

Tokom ovog perioda, ruski masovni mediji su bili preplavljeni komentarima i poređenjima koji su negirali genocid u Srebrenici, nazivajući ga isceniranom izmišljotinom i povlačeći paralele sa događajima u Buči. Ovi komentari su oslikavali narativ koji ukazuje na namjernu manipulaciju historijskim događajima. Jedan komentar kaže: „Ali između 30. marta i 2. aprila, nepoznati producent cijele franšize blockbustera političkih medija izvukao je prašnjavu fasciklu sa natpisom „Srebrenica“ sa zabacanog tavana.”¹¹ Ova izjava izražava osjećaj skepticizma o vjerodostojnosti genocida u Srebrenici.

Drugo mišljenje koje poredi Srebrenicu sa Bučom glasi: „Od grada Buča se pravi nova Srebrenica. Kada su Srbi bili optuženi za genocid, NATO je počeo sravnjavati srpske gradove sa zemljom. Na kraju krajeva, zašto izmišljati nove načine ako stari još uvijek funkcionišu?”¹² Ovo poređenje ima za cilj da baci sumnju na vjerodostojnost oba događaja, sugerišući na obrazac izmišljotina i političkih agendi. Vidi u nastavku:

¹¹ Ilya Titov, “Бучи случай: корявый фейк со множеством дефектов и просчётов должен стать поводом для предоставления Украине тяжёлого вооружения[Slučaj Buča: nespretni lažnjak sa mnogo nedostataka i pogrešnih proračuna bi trebao biti razlog za dostavljanje teškog oružja Ukrajini],” *Zavtra*, 4. april 2022., https://zavtra.ru/blogs/buchi_sluchaj.

¹²Roman Khoudyakov, zamjenik državne Dume, “Роман Худяков: Из города Бучи делается новая Сребреница [Roman Khoudyakov: Od grada Buče je napravljena nova Srebrenica],” *Infopovod*, 5. april 2022., <https://infopovod.ru/opinions/roman-hudyakov-iz-goroda-buchi-delaetsya-novaya-srebrenicza/>.

ИНФОПОВОД
информационное агентство

Новости Мнение Общественная приемная Авторы **new** Видео **new**

Роман Худяков: «Из города Бучи делается новая Сребреница»

Депутат Государственной Думы прокомментировал произошедшее в населенном пункте Киевской области Украины

«Геноцид в украинской Буче», — такими заголовками пестрит западная пресса, нагнетая градус ненависти к России и россиянам. Напомним, что власти Украины обвинили Вооруженные силы РФ в страшном преступлении по отношению к мирному населению Бучи. Российские военные оставили этот город еще в конце марта, а через несколько дней Киев распространил сообщение о «зверствах оккупантов», подкрепив эту информацию фото и видео улиц населенного пункта, якобы, заваленных трупами. Спикер Госдумы Вячеслав Володин назвал ситуацию в Буче провокацией с целью дискредитации России. Он подчеркнул, что случившееся – срежиссированная постановка, рассчитанная на западного зрителя.

(‘Roman Khoudyakov: Od grada Buča sepravi nova Srebrenica’)

Narativ se nastavio sa tvrdnjama da ubijanje civila u regiji Kijeva od strane ukrajinske teritorijalne odbrane ili Nacionalne garde „je označilo početak serije krvavih izmišljotina sličnih onima u jugoslovenskoj Srebrenici.“¹³ Još jedan članak je također naglasio navodnu uključenost obavještajnih službi, ukazujući: „Za specijalce CIA-e i MI6, takvi performansi sa mrtvacima su omiljena razonoda. Najrazrađenija obmana se desila u Srebrenici u julu 1995. godine... i ona je postala osnova za NATO-ovu kampanju bombardiranja teritorija Republike Srpske u Bosni.“¹⁴ Ova izjava ponovno implicira zavjeru o uključenosti stranih službi koje manipuliraju narativom u vezi Srebrenice.

¹³Aleksandr Khrolenko, Military expert, “Буча: антироссийская провокация с тройным дном [Буца: антируска провокација са троштрком подлогом],” *Sputnik Abkhazia*, 5. april 2022. <https://sputnik-abkhazia.ru/20220405/bucha-antirossiyskaya-provokatsiya-s-troynym-dnom-1038502563.html>.

¹⁴Vladimir Sapunov, “Подлая медиапровокация в Буче – сигнал российской элите: или победа, или Гаара [Podla medijska provokacija u Buči je signal ruskoj eliti: ili pobjeda ili Hag],” *360n.ru/Informativni portal grada Voronjež*, 5. april 2022. https://360n.ru/news/auth-columns/103658-podlaja-mediaprovokatsiya-v-buche-signal-rossiyskoy-elite-ili-pobeda-ili-gaaga?utm_source=google.com&utm_medium=organic&utm_campaign=google.com&utm_referrer=google.com.

(„Stručnjak je uporedio provokacije u Buči sa incidentom u Srebrenici [...] provokacije u Buči su koordinirane u skladu sa primjerom Srebrenice“)¹⁵

Dalje, još jedno mišljenje ukazuje na paralelu između tragičnih događaja u Buči i Srebrenici, navodeći: „Sceniranje“ruskog masakra” u kijevskom predgrađu Buči je isti lažnjak kao onaj koji su izmislili Amerikanci u Srebrenici.“¹⁶ Izjednačavajući ova dva događaja, pokušava se diskreditovati vjerodostojnost oba, prikazujući ih kao izmišljene narative.

(„Suzdaltsev: provokacija u Buči koordinirana u skladu sa primjerom Srebrenice zajedno sa Sjedinjenim Državama“)¹⁷

Sveukupno, ovi komentari negiranja od strane ruskih masovnih medija doprinose većem narativu koji osporava vjerodostojnost genocida u Srebrenici dok pri tome prave poređenja sa događajima u Buči. Oni uključuju koordinirano nastojanje s ciljem izazivanja sumnje u historijske događaje i naglašavanje navodne manipulacije od

¹⁵ Andrey Suzdaltsev, “Эксперт сравнил провокацию в Буче с инцидентом в Сребренице [Stručnjak je uporedio provokacije u Buči sa incidentom u Srebrenici],” *RIA Novosti*, 4. april 2022., <https://ria.ru/20220404/bucha-1781618504.html>.

¹⁶Igor Pshenichnikov, “Сценарий “резни в Буче” написан 23 года назад: к нём ответ, что будет с Россией [Scenarij za „masakar u Buči“ je bio napisan prije 23 godine: sadrži odgovor na pitanje šta će se desiti Rusiji],” *Tsargrad*, 5. april 2022., https://tsargrad.tv/articles/scenarij-rezni-v-buche-napisan-23-goda-nazad-v-nem-otvet-cto-budet-s-rossiej_524732.

¹⁷Anastassia Kuznetsova, “Суздальцев: провокация в Буче скоординирована по примеру Сребреницы совместно с США[Suzdaltsev: provokacija u Buči koordinirana u skladu sa primjerom Srebrenice zajedno sa Sjedinjenim Državama],” *Yuzhny Federalny*, 4. april 2022., <https://u-f.ru/news/politics/u21/2022/04/04/334673>.

strane stranih lica. Takvi narativi mogu imati dalekosežne implikacije, oblikujući javno mišljenje i podstičući skepticizam prema utvrđenim historijskim istinama.

V. Zaključak

Analiza negiranja genocida u Srebrenici u ruskim masovnim medijima u periodu od 2000. do 2023. godine dovela je do značajnih zaključaka.

Prvo, značajno je da je zvanični stav Rusije o genocidu u Srebrenici ostao relativno umjeren do 2015. godine i čak priznao da su počinjeni zločini genocid. Dalje, primjeri negiranja su bili ograničeni na opskurne medijske platforme.

Drugo, izvještaj bilježi određen obrazac u medijskom pokrivanju tokom aprila 2022. godine. Izvori analizirani u ovoj studiji, koji poriču genocid u Srebrenici i povlače paralele sa događajima u Buči, koriste sličan jezik, terminologiju, i vrijeme objavljivanja. Ovo ukazuje na koordinirane napore, ukazujući da masovni mediji možda oslikavaju poglede ruske vlade na događaje u Buči i njihovu percipiranu povezanost sa genocidom u Srebrenici. Konvergencija poruka izaziva zabrinutost o propagiranju narativa negiranja kroz mainstream medijske kanale.

Treće, važno je napomenuti da su neki raniji negatori genocida u Srebrenici ponovno postali aktivni tokom događaja u Buči, doprinoseći širenju narativa negiranja. Ovo naglašava istrajnost negiranja i njegovu sposobnost ponovnog pojavljivanja u vremenu povećanih političkih tenzija ili međunarodnih incidenata.

Komentari i poređenja pronađeni u ruskim masovnim medijima koji se tiču genocida u Srebrenici i događaja u Buči otkrivaju narativ koji ima za cilj potkopavanje vjerodostojnosti samog genocida. Ovi narativi bacaju sumnju na vjerodostojnost historijskih zapisa i sugerišu na namjerno manipulisanje činjenicama u političke svrhe. Povlačeći paralelu između Srebrenice i Buče, komentari pokušavaju diskreditovati oba događaja prikazujući ih kao izmišljene narative, izmišljene neistine, provokacije, ili operacije kojima upravljaju zapadne obavještajne službe. Implikacije o uključenosti stranih obavještajnih službi dodatno potiču teorije zavjere koje se vezuju za Srebrenicu.

Uticaj takvih narativa negiranja može biti značajan jer oni oblikuju javno mišljenje i povećavaju skepticizam o dobro utvrđenim historijskim istinama. Ključno je prepoznati i kritički se osvrnuti na izvore informisanja, posebno u slučajevima gdje se

negiranje koristi da bi se iskrivili historijski događaji. Analiza predstavljena u ovom izvještaju daje informacije o razvoju negiranja genocida u Srebrenici u ruskim masovnim medijima i naglašava važnost promovisanja tačnih i nepristrasnih narativa koji podržavaju integritet historijskih zabilješki.

VI. Autori i saradnici

Urednik

Edin Ikanović je diplomirani pravnik sa višegodišnjim iskustvom u lokalnoj samoupravi i nevladinom sektoru. Četiri godine je radio kao istraživač na online platformi „Raskrinkavanje.“ Uključen je u brojne inicijative koje se tiču zagovaranja ljudskih prava povratničke populacije i na ovu temu je pisao analize i tekstove za nekoliko medija (Oslobođenje, Al Jazeera Balkans i drugi). Bio je uključen u nekoliko inicijativa koje su se ticale pristupa obrazovanju bez diskriminacije u bh. entitetu Republika Srpska. Trenutno je angažovan kao vanjski saradnik za monitoring u Memorijalnom centru.

Lektor i urednik (Verzija na engleskom jeziku)

Monica Hanson-Green radi u Memorijalnom centru Srebrenica kao nezavisni konsultant od 2019. godine. Ona je bila autor prvog izdanja Izvještaja o negiranju genocida u Srebrenici objavljenog 2020. godine i nastavlja aktivno djelovati u aktuelnom istraživanju Memorijalnog centra i komemorativnim projektima. Diplomom Bachelora međunarodnih studija stekla je na Univerzitetu u New Orleansu, a diplomu Mastera društvenih i političkih nauka na Međunarodnom Univerzitetu u Sarajevu.

Autor

Marina Maier je međunarodna pravница i istraživač sa preko 15 godina iskustva. Diplomirala je na Diplomatskoj akademiji u Beču i ima diplomu LLM evropskog prava stečenu na Univerzitetu u Grazu, kao i diplomu naprednog LLM međunarodnog krivičnog prava stečenu na Univerzitetu u Leidenu. Trenutno radi doktorat na Univerzitetu u Leidenu, u okviru kojeg radi istraživanje o kažnjavanju u okviru međunarodnog krivičnog zakona. Marina je Šef za obrazovanje pri Austrijskoj službi u inostranstvu i djelovala je kao mirovni službenik Austrije u inostranstvu u Memorijalnom centru Srebrenica u periodu od marta do jula 2023. na osnovu ugovora o saradnji između dvije organizacije.

VII. Lista analiziranih izvora (hronološki redoslijed)

2000-2015

Pomorцев, Anatolij [Поморцев Анатолий]. «Миф о Сребренице – геноцид, которого не было [Mit o Srebrenici – genocid koji se nije desio].» *Russkaya Liniya*. 16. juli 2007. <https://rusk.ru/st.php?idar=22562>.

Laughland, John. «Злоупотребление концепцией геноцида в расследовании военных преступлений [Zloupotreba koncepta genocida u istraživanju ratnih zločina].» *Zbornik radova sa konferencije Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju: aktivnosti, rezultati, efikasnost održane 22. i 23. aprila 2009. godine u Moskvi u organizaciji Ruske akademije nauke, Instituta za slavenske studije*. https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2012_mezhdunarodnyj_tr_ibunal.pdf.

Ivanišević, Milivoje. «Обманы Сребреницы [Laži o Srebrenici].» *Zbornik radova sa konferencije Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju: aktivnosti, rezultati, efikasnost održane 22. i 23. aprila 2009. godine u Moskvi u organizaciji Ruske akademije nauke, Instituta za slavenske studije*. https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2012_mezhdunarodnyj_tr_ibunal.pdf.

Škrbić, Ratko. «Анализ населения Сребреницы: на пути к истине [Analiza populacije Srebrenice: na putu ka istini].» *Zbornik radova sa konferencije Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju: aktivnosti, rezultati, efikasnost održane 22. i 23. aprila 2009. godine u Moskvi u organizaciji Ruske akademije nauke, Instituta za slavenske studije*. https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2012_mezhdunarodnyj_tr_ibunal.pdf.

Yambayev, Mikhail [Ямбаев Михаил]. «Дело Насера Орича: окончательный приговор гаагскому судилищу [Slučaj Naser Orić: konačna presuda Haškom sudu].» *Zbornik radova sa konferencije Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju: aktivnosti, rezultati, efikasnost održane 22. i 23. aprila 2009. godine u Moskvi u organizaciji Ruske akademije nauke, Instituta za slavenske studije*. https://inslav.ru/sites/default/files/editions/2012_mezhdunarodnyj_tr_ibunal.pdf.

Trajković, Zvonimir. «Сребреница, ложь и информационные игры [Srebrenica, laži i igre informacijama].» *Senica*. 23. avgust 2009.

<http://www.senica.ru/balkans/facts/bosnia/srebrenica-lozh-i-informacionnye-igry>. Ovo je verzija članka na ruskom jeziku; izvorni članak je objavljen na srpskom jeziku u *Ogledalu* 22. juna 2005. godine

Nepoznat autor. «Как был завязан сребреницкий узел (Часть 3) [Kako je svezan srebrenički čvor (3. dio)].» *Srpska.ru*. 3. septembar 2009.

<https://www.srpska.ru/article.php?nid=12381>.

Pavić, Aleksandr [Павич Александр]. «Ложь о Сребренице или Абсурд как детище Запада [Laži o Srebrenici ili Absurdnost kao zamisao zapada].» *Nova Srpska Politička Misao*. 19. februar 2010. <http://www.nspm.rs/nspm-po-ruski/loz%D1%8C-o-srebrenice-ili-absurd-kak-deti%D1%89e-zapada.html>.

Grigorov, Amirat [Григоров Амирам]. «Ходжалы и Сребреница как примеры „шахидизма“ и спекуляции [Hodžali i Srebrenica kao primjeri „šehidizma“ i

špekulacija].» Objava na mreži Livejournal. 4. avgust 2001. <https://amiram-g.livejournal.com/456502.html>.

Guskova, Elena [Гуськова Елена]. «Бойню в Сребренице в 1995 году инсценировали по указке Запада [Masakr u Srebrenici je isceniran po volji zapada].» ForPost: Novosti Sevastopolya. 10. juli 2012.

<https://sevastopol.su/news/boynyu-v-srebrenice-v-1995-godu-inscenirovali-po-ukazke-zapada>.

Karganović, Stefan. «Сребреница: всё, что нужно знать о ней [Srebrenica: sve što treba da znate o njoj].» Belaruskaya Dumka №11, 2013.

https://beldumka.belta.by/isfiles/000167_578457.pdf.

Yambayev, Milhail [Ямбаев Михаил]. «События в Сребренице – мусульманская постановка и обман [Događaji u Srebrenici su muslimanska izmišljotina i obmana].» Russkaya Narodnaya Liniya. 14. juli 2013. U pogledu negiranja, autor ovog članka se poziva na riječi Gordana Milinića.

https://ruskline.ru/news_rl/2013/06/14/sobytiya_v_srebrenice_musulmanska_postanovka_i_obman.

Непознати автор. «Правда о Сребренице [Istina o Srebrenici].» Моя Србија. Najvjerovatnije prije 2009. (тачан датум није познат). <http://www.srbija.ru/mat/history/10066-id>.

2015

Непознати автор. «Трагедија в Сребренице – последниј геноцид Боснијској војни [Tragedija u Srebrenici – posljednji genocid rata u Bosni].» SensusNovus. 10. juli 2015. <https://www.sensusnovus.ru/opinion/2015/07/10/21220.html>.

Kagemushanatako. «Сребреница: 20 лет спустя [Srebrenica: 20 godina poslije].» Objava na mreži Livejournal. 11. juli 2015. U pogledu negiranja, autor se poziva na izjave Aleksandra Dorina.

<https://kagemushanatako.livejournal.com/296726.html>.

Mezyayev, Aleksandr [Мезяев Александр]. «Сребреница – к 20летию информационного мифа [Srebrenica – u susret 20. godišnjice mita informacija].» Mezhdunarodnaya Zhisn. 14. juli 2015.

<https://interaffairs.ru/news/show/13480>.

Veretennikova, Kseniya [Веретенникова Ксения]. «Выбор боли [Odabir boli].»

Nasha Versiya. 20. juli 2015. <https://versia.ru/provokaciyu-s-zhertvami-geroyami-i-zlodeyami-pokazatelno-razygrali-v-stenax-oon>.

Glazkova, Lyudmila [Глазкова Людмила]. «Бьют по сербам, замахиваются на Россию [Udaraju Srbe, prijete Rusiji].» Parlamentskaya Gazeta. 25. juli 2015.

<https://www.pnp.ru/politics/byut-po-serbam-zamakhivayutsya-na-rossiyu.html>.

2016-2022

Rusin, Oleg [Русин Олег]. «Осети́нам была уготована участь краинских сербов. Тайна Сребреницы и Тамарашени [Stanovništvo Osetije je bilo osuđeno na sudbinu Srba Krajine. Misterija Srebrenice i Tamarašenija].» Russkaya Strategiya. 3. avgust 2017. <http://rys-strategia.ru/publ/1-1-0-2648>.

Krutikov, Evgeny [Крутиков Евгений]. «Приговор Младичу построен на наглой и расчетливой лжи ЕС и НАТО [Mladićeva presuda je izgrađena na besramnim i promišljenim lažima EU i NATO-a].» Vzglyad. 22. novembar 2017.

<https://vz.ru/world/2017/11/22/896422.html>.

Iganotov, Andrey [Игнатов Андрей]. «Сребреница: история резни и мистификации [Srebrenica: historija masakra i mistifikacije].» Objava na mreži VK.ru. 12. juli 2019. <https://vk.com/@historyvk-srebrenica-istoriya-rezni-i-mistifikaciji>.

Više nepoznatih autora. «Сребреница – история резни и мистификации [Srebrenica: historija masakra i mistifikacije].» YaPlakal.ru. Učesnici internet foruma diskutuju o genocidu u Srebrenici i izražavaju negiranje. 26. decembar 2019. <https://www.yaplakal.com/forum2/topic2049618.html>.

Rudyakov, Pavel [Рудяков Павел]. «Сребреница: сербы плохие, мусульмане хорошие, Америка на коне [Srebrenica: Srbi su loši, Muslimani su dobri, Amerika je na vrhu].» Ukraina.ru. 15. juli 2020 (obnovljeno: 12. juli 2022). <https://ukraina.ru/20200715/1028259502.html?in=t>.

Kurakin, Mikhail [Куракин Михаил]. «Правда и ложь о Сребренице [Istina i laž o Srebrenici].» Video intervju Dr. Elene Guskove koji je uradio Mikhail Kurakin. Mezhdunarodnaya Zhisn. 7. avgust 2020. <https://www.youtube.com/watch?v=nuujoUvIZX8>.

Azarov, Vladimir [Азаров Владимир]. «Сребреница – 25 лет спустя [Srebrenica – 25 godina kasnije].» Russkaya Narodnaya Liniya. 18. novembar 2020. https://ruskline.ru/analitika/2020/11/18/srebrenica_let_spustya.

Nepoznat autor. «Сребреница: миф, реальность и забытые сербские жертвы боснийской войны [Srebrenica: mit, stvarnost i zaboravljene srpske žrtve rata u Bosni].» Federalnoye Agentstvo Novostey (FAN). 12. juli 2021. https://riafan.ru/23300820-srebrenitsa_mif_real_nost_i_zabitiye_serbskie_zhertvi_bosniiskoi_voini.

Navich, Oleg [Хавич Олег]. «Как это было в Боснии. Почему события в Сребренице важны для России и Украины [Kako je bilo u Bosni. Zašto su događaji u Srebrenici važni za Rusiju i Ukrajinu].» Ukraina.ru. 13. juli 2021. (obnovljeno: 13. juli 2022). <https://ukraina.ru/20210713/1031824493.html>.

Bondarenko, Oleg [Бондаренко Олег]. «Почему России важна реабилитация сербов [Zašto je rehabilitacija Srba važna za Rusiju].» Vedomosti. 25. juli 2021. <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2021/07/25/879493-reabilitatsiya-serbov>.

Kurakin, Mikhail [Куракин Михаил]. «Сребреница: геноцид, которого не было [Srebrenica: genocide koji se nije desio].» Video intervju Dr. Elene Guskove koji je uradio Mikhail Kurakin. Mezhdunarodnaya Zhisn. 30. juli 2021. <https://www.youtube.com/watch?v=nX5sa4bA1-g>.

Navich, Oleg [Хавич Олег]. «Даниел Симиц: Гражданская война в Боснии и Герцеговине фактически не закончилась [Daniel Simić: Građanski rat u Bosni i Hercegovini de facto nije završen].» Osvrt na intervju Daniela Simića. Ukraina.ru. 3. avgust 2021 (obnovljeno: 13. juli 2022).

Stojanović, Tatjana [Стоянович Татьяна]. «Запад не сломит боснийских сербов, и “геноцид в Сребренице” ему не поможет [Zapad neće slomiti Bosanske Srbe, i „genocid u Srebrenici“ neće pomoći].» Regnum. 2. avgust 2021. <https://regnum.ru/news/3335140.html>.

«Итоги работы независимых международных комиссий: сербские жертвы в гражданской войне в Сараево 1991–1995 гг. и жертвы всех народов в районе Сребреница 1991–1995 гг [Rezultati rada Nezavisne međunarodne komisije: Srpske žrtve u građanskom ratu u Sarajevu od 1991. do 1995. i žrtve svih naroda

u regionu Srebrenice od 1991. do 1995.].» Međunarodna konferencija koju je organizovao Institut za razvoj naučne saradnje (MIRNAS) zajedno sa Fondacijom Gorchakov uz podršku Ruskog Odbora za međunarodna pitanja (RIAC); održano u St. Petersburgu 14. septembra 2021.

godine <https://www.youtube.com/watch?v=FXZ2nrUGJfw>.

2022-2023

Shakhovaya, Elena [Шаховая Елена]. «Сребреница: факты без пропаганды [Srebrenica: činjenice bez propagande].» RuSerbia. 11. januar 2022. Članak rezimira izvještaj Srebrenica 1995 - 2015. Čiste činjenice bez propagande i uljepšavanja koji su napisali Stefan Karganović i Aleksandar Pavić objavljen od strane Fonda Strateške kulture, Beograd, juni 2015.

<https://ruserbia.com/culture/history/srebrenica-fakty-bez-propagandy/>.

Navich, Oleg [Хавич Олег]. «Черногория сделала очередной шаг по превращению в “анти-Сербию” [Crna Gora je napravila novi korak u postajanju „anti-srpska“].» Ukraina.ru. 9. februar 2022 (obnovljeno: 13. juli 2022). <https://ukraina.ru/20220209/1033237113.html>.

Torogov, Aleksey [Топоров Алексей]. «Израильский эксперт: В Сребренице этнические чистки начали мусульмане [Izraelski stručnjak: Muslimani su započeli etničko čišćenje u Srebrenici].» PolitNavigator. 18. februar 2022.

<https://www.politnavigator.net/izraelskij-ehkspert-v-srebrenice-ehnicheskie-chistki-nachali-musulmane.html>.

Torogov, Aleksey [Топоров Алексей]. «Шурыгин: “Геноцид в Сребренице” и малазийский “Боинг” – это психологическая и информационная война Запада [Shurygin: “Genocid u Srebrenici” i malezijski “Boeing” su psihološki i informativni rat zapada].» PolitNavigator. 18. februar 2022.

<https://www.politnavigator.net/shurygin-genocid-v-srebrenice-i-malazijskij-boing-eh-to-psikhologicheskaya-i-informacionnaya-vojina-zapada.html>.

Medvedev, Andrey [Медведев Андрей]. *Objava na mreži Telegram*. 3. april 2022. <https://t.me/MedvedevVesti/8668>.

«В Минобороны РФ ответили на обвинение фабрики фейков о расправе над мирными жителями на Украине [Ministarstvo odbrane Ruske Federacije je odgovorilo na optužbe izmišljanja laži o masakru civila u Ukrajini].» Prvi TV kanal Rusija. 3. april 2022. <https://www.1tv.ru/news/2022-04-03/425494-v-minoborony-rf-otvetili-na-obvinenie-fabriki-feykov-o-rasprave-nad-mirnymi-zhitelyami-na-ukraine>.

Rybar [Рыбарь]. *Objava na mreži Telegram*. 3. april 2022.

<https://t.me/rybar/30342>.

Goncharov, Sergey [Гончаров Сергей]. «Киевскую Бучу хотят превратить в новую Сребреницу [Žele pretvoriti kijevsku Buču u novu Srebrenicu].» Vesti. 3. april 2022. <https://www.vesti.ru/article/2698410>.

Goncharov, Sergey [Гончаров Сергей]. «Ветеран заявил о желании Запада сделать из Бучи новую Сребреницу [Veteran je objavio želju zapada da od Buče napravi novu Srebrenicu].» Lenta. 3. april 2022. <https://lenta.ru/news/2022/04/03/veteran/>.

Kondratyeva, Tatyana [Кондратьева Татьяна]. «“Фейковая версия Сребреницы”. Как Соловьёв, Скобеева, Захарова и Коц объяснили фото погибших в Буче [“Lažna verzija Srebrenice”. Kako su Solovyov, Skobeeva,

Zakharova i Kots objasnili fotografije ubijenih u Buči].» MediaLeaks. 4. april 2022. <https://medialeaks.ru/0404tat-str-bucha/>.

Petrov, Ivan [Петров Иван]. «Демонизация с ущербом: подробности создания провокации в Буче [Demonizacija sa štetom: detalji kreiranja provokacije u Buči].» Izvestiya. 4. april 2022. <https://iz.ru/1315421/ivan-petrov/demonizacija-s-ushcherbom-podrobnosti-sozdaniia-provokacii-v-buche>.

Prikhodko, Natalya [Приходко Наталья]. «Историю в Буче не дотянут до уровня Сребреницы [Priča iz Buče neće dostići nivo Srebrenice].» Nezavisimaya Gazeta. 4. april 2022. https://www.ng.ru/cis/2022-04-04/5_8408_ukraine.html.

Ertafov, Artyom [Ермаков Артём]. «Минобороны РФ: фото и видео из украинского города Буча – фейк и провокация. Реакция иркутян [Ministarstvo odbrane Ruske Federacije: fotografije i video snimci iz ukrajinskog grada Buče su laž i provokacija. Reakcije ljudi iz Irkutska].» i38.ru/Informativni portal oblasti Irkutsk i Bajkalske regije. 4. april 2022. <https://i38.ru/obichnie-politika/minoboroni-rf-foto-i-video-iz-ukrajinskogo-goroda-bucha-feyk-i-provokatsiya-reaktsiya-irkutyan>.

Suzdaltsev, Andrey [Суздальцев Андрей]. «Эксперт сравнил провокацию в Буче с инцидентом в Сребренице [Stručnjak uporedio provokaciju u Buči sa incidentom u Srebrenici].» RIA Novosti. 4. april 2022. <https://ria.ru/20220404/bucha-1781618504.html>.

Krutakov, Leonid [Крутаков Леонид]. «Что стоит за провокацией в Буче? [Šta stoji iza provokacije u Buči?].» Octagon Media. 4. april 2022. <https://octagon.media/istorii/chto-stoit-za-provokaciej-v-buche.html>.

Zakharova, Maria [Захарова Мария]. Objava na mreži Telegram. 4. april 2022. <https://t.me/s/MariaVladimirovnaZakharova?q=%D1%81%D1%80%D0%B5%D0%B1%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0>.

Nechaev, Yury [Нечаев Юрий]. «Захарова прокомментировала призыв Байдена по организации трибунала по Украине [Zakharova komentarisala Bidenov poziv za uspostavu tribunala za Ukrajinu].» Rossiyskaya Gazeta. 4. april 2022. <https://rg.ru/2022/04/04/zaharova-prokommentirovala-prizyv-bajdena-k-organizacii-tribunala-po-ukraine.html>.

Demidov, Anton [Демидов Антон]. «Захарова потребовала от США разобраться с Ираком и Югославией перед судом в Украине [Zakharova zahtijevala da se SAD prvo pozabavi Irakom i Jugoslavijom pa da onda govori o tribunalu za Ukrajinu].» Gazeta.ru. 4. april 2022. <https://www.gazeta.ru/politics/news/2022/04/04/17521543.shtml?updated>.

Kuznetsova, Anastassia [Кузнецова Анастасия]. «Суздальцев: провокация в Буче скоординирована по примеру Сребреницы совместно с США [Suzdaltsev: provokacija u Buči koordinirana u skladu s primjerom Srebrenice zajedno sa Sjedinjenim Državama].» Yuzhny Federalny. 4. april 2022. <https://uf.ru/news/politics/u21/2022/04/04/334673>.

Titov, Ilya [Титов Илья]. «Бучи случай: корявый фейк со множеством дефектов и просчётов должен стать поводом для предоставления Украине тяжёлого вооружения [Slučaj Buča: nespretni lažnjak sa mnogo nedostataka i

pogrešnih proračuna bi trebao biti razlog za dostavljanje teškog oružja Ukrajini].» *Zavtra*. 4. april 2022. https://zavtra.ru/blogs/buchi_sluchaj.

Vorzyakov, Stanislav [Борзяков Станислав]. «В Буче хотят запустить югославский сценарий для Украины [U Buči žele da pokrenu jugoslovenski scenarij za Ukrajinu].» *Vzglyad*. 5. april 2022. <https://vz.ru/politics/2022/4/5/1152017.html>.

Khoudyakov, Roman [Худяков Роман]. «Роман Худяков: Из города Бучи делается новая Сребреница [Roman Khoudyakov: *Od grada Buča je napravljena nova Srebrenica*'].» *Infopovod*. 5. april 2022. <https://infopovod.ru/opinions/roman-hudyakov-iz-goroda-buchi-delaetsya-novaya-srebrenicza/>.

Ostashko, Ruslan [Осташко Руслан]. «Укронацисты попытаются повторить в Буче схему “резни в Сребренице” «Ukronacisti [Ukrajinski nacisti] će pokušati ponoviti šemu srebreničkog masakra u Buči». *Objava na mreži Livejournal*. 5. april 2022. <https://ruslanostashko.livejournal.com/900575.html>.

Khrolenko, Aleksandr [Хроленко Александр]. «Буча: антироссийская провокация с тройным дном [Bucha: antiruska provokacija sa trostrukom podlogom].» *Sputnik Abkhazia*. 5. april 2022. <https://sputnik-abkhazia.ru/20220405/bucha-antirossiyskaya-provokatsiya-s-troynym-dnom-1038502563.html>.

Saripov, Vladimir [Сапунов Владимир]. «Подлая медиапровокация в Буче – сигнал российской элите: или победа, или Гаага [Podla medijska provokacija u Buči je signal ruskoj eliti: ili pobjeda ili Hag].» *360n.ru/Informativni portali grada Voronjeza*. 5. april 2022. https://360n.ru/news/auth-columns/103658-podlaya-mediaprovokatsiya-v-buche-signal-rossiyskoy-elite-ili-pobeda-ili-gaaga?utm_source=google.com&utm_medium=organic&utm_campaign=google.com&utm_referrer=google.com.

Pshenichnikov, Igor [Пшеничников Игорь]. «Сценарий “резни в Буче” написан 23 года назад: к нём ответ, что будет с Россией [Scenarij za „masakar u Buči“ je bio napisan prije 23 godine: sadrži odgovor na pitanje šta će se desiti Rusiji].» *Tsargrad*. 5. april 2022. https://tsargrad.tv/articles/scenarij-rezni-v-buche-napisan-23-goda-nazad-v-nem-otvet-hto-budet-s-rossiej_524732.

Непознати аутор. «Уроки Сребреницы: провокация в Буче – попытка вывода антироссийской истерии на новый уровень [Lekcije iz Srebrenice: provokacija u Buči je pokušaj podizanja antiruske histerije na novi nivo].» *NewsFrontInfo*. 5. april 2022. <https://news-front.info/2022/04/05/uroki-srebrenicy-provokacija-v-buche-popytka-vyvoda-antirossijskoj-isterii-na-novyj-uroven/>.

Semyonova, E.V. [Семёнова Е.В.]. «Сребреница в Буче [Srebrenica u Buči].» *Russkaya Ideya*. 6. april 2022. <https://rusidea.org/250968901>.

Chugayenko, Tatyana [Татьяна Чугаенко]. «Олег Ясинский: Эту информационную войну выиграет тот, кто научится говорить правду [Oleg Yasinsky: Pobjednici informativnog rata će biti oni koji se nauče reći istinu].» *Intervju sa Olegom Yasinskim [Олег Ясинский]*. *Ukraina.ru*. 6. april 2022. <https://ukraina.ru/20220406/1033704084.html>.

Непознати аутор. «Провокация в Буче – какие нестыковки обнаружили в украинской версии [Provokacija u Buči – koje nedosljednosti su pronađene u ukrajinskoj verziji].» *TVR/Nacionalni TV i radio Republike Bjelorusije*. 10. april

2022.

https://www.tvr.by/news/v_mire/provokatsiya_v_buche_kakie_nestykovki_o_bnaruzhili_v_ukrainskoj_versii/.

Kholkina, Elaterina [Холкина Екатерина]. «Политологи назвали 6 сценариев терактов Украины против РФ. На очереди — взрыв самолетов и химзаводов [Politički učenjaci su naveli 6 scenarija terorističkih napada Ukrajine na Rusku Federaciju. Sljedeći u nizu – eksplozija letjelice i hemijskih postrojenja].» Lenta. 11. april 2022. <https://lenta.ru/news/2022/04/03/veteran/>.

Mezyaev, Aleksandr [Мезяев Александр]. «Украинский “Рацак” уже состоялся [Ukrajinski “Račak” se već dešava].» Stoletie. 19. april 2022.

https://www.stoletie.ru/politika/ukrainskij_rachak_uzhe_sostojalsa_473.htm.

Kornelyuk, Anatoly [Корнелюк Анатолий]. «Буча и Еленовка: кровавые провокации западных спецслужб [Буča i Elenovka: krvava provokacija zapadnih obavještajnih službi].» Ritm Evraziji. 6.

avgust 2022. <https://www.ritmeurasia.org/news--2022-08-06--bucha-i-elenovka-krovavye-provokacii-zapadnyh-specsluzhb-61318>.

Navich, Oleg [Хавич Олег]. «Не могу дать клятву – Вучич ответил на вопрос о поддержке антироссийских санкций [Ne mogu se zakleti – Vučić odgovorio na pitanje o podržavanju anti-ruskih sankcija].» Ukraina.ru. 1. mart 2023. <https://ukraina.ru/20230301/1043975977.html>.